

# VU Research Portal

## Stapelen is prima lapmiddel

Terwel, J.

**published in**  
TROUW Dagblad  
2016

**document version**  
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

**citation for published version (APA)**  
Terwel, J. (2016). Stapelen is prima lapmiddel. *TROUW Dagblad*, 18-18.

### General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

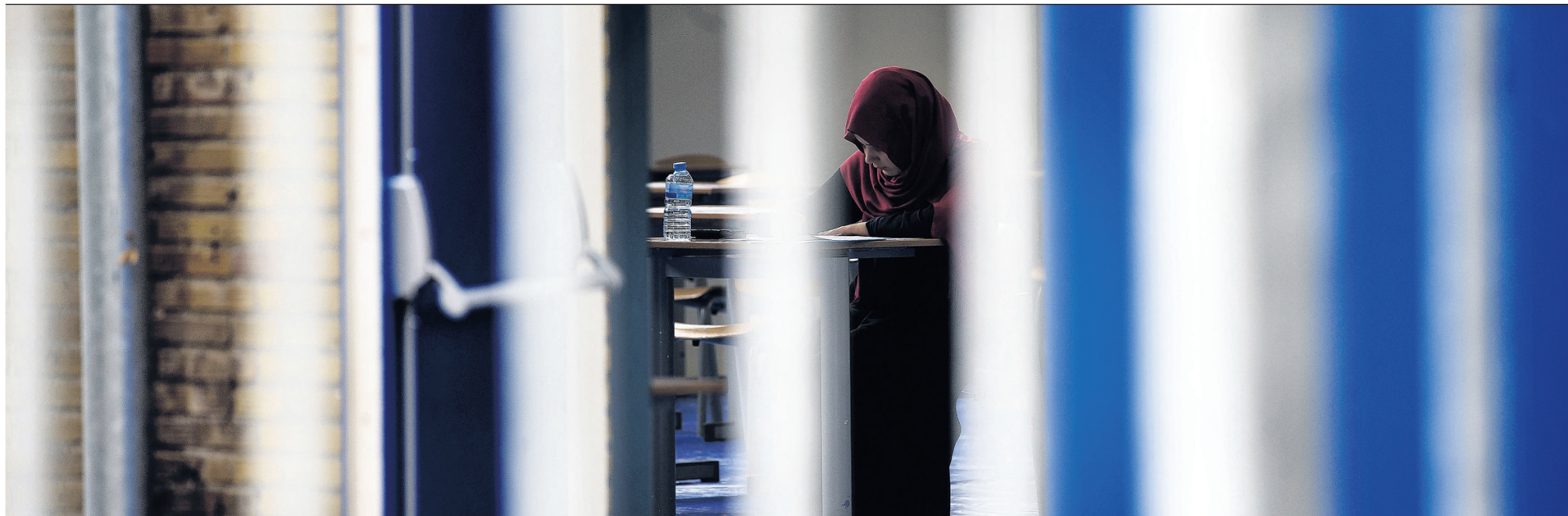
- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

### Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

**E-mail address:**  
[vuresearchportal.ub@vu.nl](mailto:vuresearchportal.ub@vu.nl)

**ONDERWIJS** Het stapelen van opleidingen wordt terecht weer aangeprezen. Door op te klimmen in de onderwijspiramide kan een te vroege selectie van het niveau worden hersteld.



'Leerlingen uit migrantenfamilies moeten later kunnen opstromen in de onderwijspiramide' FOTO JERRY LAMPEN, ANP

## Stapelen opleidingen is prima lapmiddel

In de achterliggende periode zijn nieuwe plannen gelanceerd voor het onderwijs, waaronder het plan van Diederik Samsom en Eric van 't Zelfde: 'De Nieuwe School. De strijd voor één samenleving, voor kansen voor ieder kind'. Directe aanleiding was de toegenomen ongelijkheid van kansen in het onderwijs tussen kinderen van rijke en arme ouders. Het blijkt dat kinderen van rijke ouders veel vaker een hoger advies krijgen dan de eindtoets adviseert.

Ook in *Trouw* is een levendig debat gevoerd over deze kwestie. Vertegenwoordigers van politieke partijen en organisaties als PvdA, CDA, SP en CNV hebben zich gemengd in het debat. En alle benadrukten zij het belang van de leraar. 'Het allerbeste onderwijs begint bij de leraar', aldus Samsom en Van 't Zelfde.

### Rijke hoogopgeleide ouders

De ironie wil dat het nou juist de leraar is die – al of niet onder druk van de rijke, hoogopgeleide ouders – het advies geeft. Te lang hebben we het liedje ge-

hoord dat de eindtoets slechts een foto is, de leraar kent immers de hele film... Maar we zien inmiddels waar het op uitdraait. Minister Bussemaker overweegt nu om de eindtoets weer leidend te maken bij de selectie voor het voortgezet onderwijs.

De woordvoerders waren het niet alleen roerend eens over het belang van de leraar, zij zagen ook zonder uitzondering het stapelen als de belangrijkste oplossing voor het probleem van de ongelijke kansen.

Leerlingen uit migrantenfamilies en uit arme gezinnen met laagopgeleide ouders missen te vaak de boot op de leeftijd van 12 jaar. Zij moeten later

### Leerlingen uit arme gezinnen en migrantenfamilies missen te vaak de boot in het onderwijs

kunnen opstromen in de onderwijspiramide.

Ondanks de vele pogingen in het verleden om het stapelen te ontmoedigen, wordt het nu dus weer aangeprezen. En dat is volgens mij terecht. Stapelen kan een remedie zijn voor fouten bij de selectie.

Wij volgen in een zogenoemd longitudinaal onderzoek aan de Vrije Universiteit in Amsterdam leerlingen in hun loopbaan van 10 tot 27 jaar. Zo werd Marjolein bijvoorbeeld door haar leraar op de basisschool als 'niet al te slim' ingeschat. Maar ze wist al vroeg dat ze 'iets met kinderen' wilde doen. Ze kwam op het vmbo in een brede school voor voortgezet onderwijs. Daar stroomde zij al snel door naar de havo-afdeling. Toen heeft ze – volgens haar moeder – 'het licht gezien'. Zij heeft de discipline en de inhoudelijke interesse om vol te kunnen houden. Na de opleiding tot leraar is zij nu lerares en lid van het managementteam. Bovendien is zij coördinator van een landelijke vernieuwingsbeweging. Ze heeft gewoekerd met haar talenten.

Helaas komen in onze steekproef ook andere casussen voor. Soms komen leerlingen in een doodlopend straatje terecht en verlaten ze voortijdig de school.

Maar stapelen kan voor leerlingen zeker een oplossing zijn. Wie kent er geen succesvolle stapelaars in onze samenleving?

### Structuurfout in onderwijs

Stapelen komt voort uit fouten bij te vroege selectie. Want wie kan voorspellen hoe een loopbaan zal verlopen? Arme leraren, zij moeten iets doen wat niemand kan. Hoe eerder het selectiemoment, hoe groter de kans dat er fouten worden gemaakt.

Stapelen is een poging tot reparatie van een structuurfout in ons onderwijssysteem. De ware aard van stapelen is repareren, met hoge kosten voor de leerling en de samenleving.

Stapelen is een doekje voor het bloeden, het is 'oude school'. Het kan veel beter. Maar zolang die 'oude school' bestaat, moeten we vooral doorgaan met stapelen.



**J. Terwel**

emeritus hoogleraar pedagogiek, Vrije Universiteit, Amsterdam

### VOOR AL UW VRAGEN WWW.TROUW.NL/SERVICE

**Adres:** Trouw, Jacob Bontiusplaats 9, 1018 LL Amsterdam of via telefoonnummer 020-5629444

**Redactie:** [redactie@trouw.nl](mailto:redactie@trouw.nl) of [secretariaat@trouw.nl](mailto:secretariaat@trouw.nl). U kunt een opinieartikel opsturen naar [opinie@trouw.nl](mailto:opinie@trouw.nl), een lezersbrief naar [lezers@trouw.nl](mailto:lezers@trouw.nl)

**Website:** [www.trouw.nl](http://www.trouw.nl)  
Volg Trouw ook op Twitter: via [@trouw](https://twitter.com/trouw) of Facebook:

[www.facebook.com/trouw.nl](https://www.facebook.com/trouw.nl)

**Bezorgklachten:** ga naar [www.trouw.nl/bezorging](http://www.trouw.nl/bezorging), bel het telefoonnummer: 088-0561599 (ma-vr van 7.00-12.00 uur, zat van 8.00-12.00 uur), of via twitter [@webcare\\_trouw](https://twitter.com/webcare_trouw)

Gaat u op vakantie of verhuizen? U kunt dit doorgeven aan lezersservice: [www.trouw.nl/service](http://www.trouw.nl/service) of via twitter of via het telefoonnummer 088-0561588

**Familieberichten:** [www.familieberichtenonline.nl](http://www.familieberichtenonline.nl) of per mail [familieberichtentrouw@persgroep.nl](mailto:familieberichtentrouw@persgroep.nl) of telefonisch 088-5722889 (ma-vr van 9.00-15.00 uur, zondag van 16.00-

18.00 uur). Vermeld svp altijd een telefoonnummer waarop u bereikbaar bent.

**Advertenties:** [www.persgroepadvertising.nl](http://www.persgroepadvertising.nl) of via telefoonnummer 088-5722888.

Een mini plaatsen kan via [rubrieken@persgroep.nl](mailto:rubrieken@persgroep.nl)

**Auteursrechten:** Alle auteursrechten en databankrechten van deze uitgave worden uitdrukkelijk voorbehouden. Deze rechten berusten bij Trouw, cq de makers. Zie voor de volledige tekst: [www.trouw.nl/service](http://www.trouw.nl/service)

**Privacy:** De Persgroep legt van abonnees de gegevens vast voor de uitvoering van de abonnementsovereenkomst. Ook kunnen deze gegevens worden gebruikt om u te informeren over relevante diensten en producten van Persgroep Nederland. Als u op deze informatie geen prijs stelt, dan kunt u een formulier aanvragen bij Klantenservice Trouw, postbus 859, 1000AW, Amsterdam. Zie voor volledige tekst: [www.trouw.nl/service](http://www.trouw.nl/service)

## Geen behoefte aan nóg meer **retoriek**



**Ruud Niewold**  
raadslid in Woerden,  
bestuurslid van Raadslid.nu

Gemeenteraden moeten actiever de dialoog aangaan met burgers en lokale organisaties, betogen Hans Vollaard en Hester van de Bovenkamp in hun artikel 'Nodig de huisarts eens uit in de raad' (Opinie, 23 mei).

Vollaard en Van de Bovenkamp leggen de bal bij de gemeenteraad: nodig mensen actief uit. Maar juist huisartsen en andere specialisten laten zich niet of nauwelijks uitnodigen door de raad. Tijdgebrek wordt veelal als reden aangevoerd. Maar er is nog een andere reden: het argument dat je pas praat met de gemeente als je zaken kunt doen.

Tijdens de werkbezoeken die ik zelf als gemeenteraadslid in Woerden afleg, merk ik dat veel organisaties moeite hebben om met raadsleden te praten, omdat zij slechts ambtenaren en wethouders zien als de vertegenwoordigers van de gemeente. De gemeenteraad,

dat is politiek en je komt er niet tot zaken. En voor een deel moet ik die mensen gelijk geven. Met raadsleden doe je niet concreet zaken. Dat kan en mag ook niet.

Met de gemeenteraad praat je wel over hoofdlijnen: over visie, over kaderstelling, over vernieuwing en verbetering van beleid. Niet zakelijk, wel noodzakelijk.

De oproep van Vollaard en Van de Bovenkamp moet daarom wat mij betreft gespecificeerd en uitgebreid worden: huisartsen en anderen, praat ook met de raad. En praat dan met de insteek dat je niet alleen zakelijk, maar

### Gemeenteraden zijn niet gebaat bij nóg meer discussie, wel bij helderder argumenten

ook noodzakelijk met gemeenteraden om de tafel moet zitten. Dát helpt de gemeente verder.

Andere punten die Vollaard en van de Bovenkamp in hun bijdrage aanhalen, nodigen eveneens uit tot een nuancering. Zo wekken zij de suggestie dat politieke partijen steeds meer leden verliezen en dat de deelname aan verkiezingen steeds verder daalt. Zij vermelden niet dat vooral de drie grote partijen leden verliezen en dat het aantal leden van de overige partijen min of meer stabiel is gebleven. En: dat de verkiezingsdeelname na de afschaffing van de opkomstplicht is gedaald, wijst op het feit dat de wérkelijke betrokkenheid altijd al lager was dan uit de statistieken bleek.

Niet de vermindering van de betrokkenheid bij de politiek is een probleem, maar de versplintering van de betrokkenheid. Het antwoord op die versplintering is niet nóg meer discussie, maar meer helderheid in de discussies die al gaande zijn. Meer argumentenfabriek, minder retoriek.